

Article Opinió - Ramon Orfila - “Llum, més llum”

“La transparencia, el acceso a la información pública y las normas de buen gobierno deben ser los ejes fundamentales de toda acción política. Sólo cuando la acción de los responsables públicos se somete a escrutinio, cuando los ciudadanos pueden conocer cómo se toman las decisiones que les afectan, cómo se manejan los fondos públicos o bajo qué criterios actúan nuestras instituciones, podremos hablar del inicio de un proceso en el que los poderes públicos comienzan a responder a una sociedad que es crítica, exigente y que demanda participación de los poderes públicos”, diu en el seu preàmbul la Llei de transparència, accés a la informació pública i bon govern, aprovada el 2013 pel Congrés dels Diputats.

No obstant, el dret a conèixer com es prenen determinades decisions per part dels governants es veu limitat per l'existència d'allò que es coneix com a 'secrets oficials', i que no és més que la fórmula legal per amagar informacions que, segons els governs de torn, podrien afectar negativament la seguretat de l'Estat.

I es podria entendre que, qüestions determinades que podrien fer públiques dades que fessin perillar plans de defensa o altres qüestions referides a la seguretat nacional, es considerin afectades per una confidencialitat i un secretisme que, així i tot, ha de tenir un límit temporal, que normalment se sol fixar en 25 anys, però que, en la pràctica, en alguns casos, es manté en el temps molt més enllà i sense que cap explicació oficial ho justifiqui, per molt que els anys transcorreguts indiquin clarament que el seu coneixement no podria ja posar en perill cap element de seguretat vital.

És més, la sensació que, en el fons, allò que s'està amagant són dades referides a males pràctiques dels governants, perjudica i no poc la credibilitat en el sistema democràtic, en tant que atorga un privilegi injust a aquells que han pres decisions equivocades o injustes i que, emparats en el secretisme, fugen del control ciutadà.

Ara que es torna a posar sobre la taula la possibilitat de reformar la Llei de secrets oficials del 1968, a partir de la proposta presentada pel Partit Nacionalista Basc, i homologar així la legislació espanyola amb les més modernes en aquesta matèria, vigents a la resta d'Estats del nostre entorn, tornen les reticències per part dels grans partits, dels que s'anomenen partits d'Estat, essencialment PP i PSOE, que intenten per diferents vies, alentir la tramitació de la iniciativa.

Està prou clar que hi ha un interès des d'algunes instàncies de l'Estat per mantenir en el secret algunes de les accions o inaccions dels governs que s'han succeït des de la Transició, i els ciutadans tenim dret a conèixer els motius del temor que encara desperten qüestions que van ser controvertides en el seu moment, però de les que han passat prou anys com per mantenir-les en una opacitat tant sospitosa.

Una d'elles és l'actuació del darrer Govern franquista respecte dels Acuerdos Tripartitos de Madrid del 1975, que van permetre l'entrega ignominiosa dels territoris del Sàhara Occidental al Marroc i a Mauritània, desoïnt els mandats de les Nacions Unides, i ignorant la legalitat

internacional. Quina justificació pot tenir el silenci oficial davant aquesta actuació de la que han passat més de 45 anys, si no és la referida al paper que va jugar el llavors príncep d'Espanya, que no va dubtar en mentir a les tropes espanyoles acantonades en aquell territori mentre, segons documents oficials dels Estats Units desclassificats per la CIA, per darrere es preparava per entregar territori i població sahrauís a la voracitat marroquina i mauritana??

Quin interès relatiu a la seguretat del l'Estat pot tenir el mantenir en secret tota la documentació referida a aspectes obscurs i opacs del 23-F, el cop d'Estat del 1981, si no és la necessitat de mantenir ben amagades les possibles relacions del llavors rei Joan Carles –i potser d'alguns dels dirigents polítics del moment– amb els generals colpistes?

Potser és la por a que resulti una sorpresa molesta per a algú relacionat amb els més alts poders de l'Estat, saber qui era el famós 'Elefante blanco' que, segons preveïen els guàrdia civils colpistes, prendria el control del segrestat Congrés dels Diputats??

Què justifica el mantenir emparades pel secretisme oficial les relacions del Govern del moment, amb tot l'episodi de la guerra bruta contra ETA, per part dels GAL, quan els mateixos tribunals van sentenciar la participació d'un ex ministre i d'un secretari d'Estat del Govern de Felipe González en tot l'afer, en els anys 1983-87?? Potser la confirmació de qui era el 'Sr X', assenyalat, sense nomenar-lo, com el cervell que va dirigir i emparar la trama de terrorisme d'Estat?

Per quin motiu es vol continuar amagant quines evidències tenien, si és que les tenien, Aznar i el seu govern, de l'existència de les armes de destrucció massiva, que van justificar el suport espanyol a la guerra d'Iraq?

“La mà dreta neteja l'esquerra i ambdues fan net la cara”??

Diuen que les darreres paraules que va pronunciar Goethe en el seu llit de mort van ser “Llum, més llum”.

Idò, aquesta és la qüestió: llum, més llum, i que enlluerni tot el que alguns volen mantenir en l'opacitat.